

[Eszköztár a digitális történetmeséléshez]

[Eszköztár a digitális történetmeséléshez]

Összeállította Jason Ward és Andrea Bullivant

Kiegészítő a Bán Dávid és Nagy Balázs által írt DST kézikönyvhöz

Ez az oktatási segédanyag a 2015-1-IT02-KA204-015181 számú, „**I-DIGital Stories – Stories Educational Learning Facilities**” című projekt keretében, az Európai Bizottság anyagi támogatásával készült.

A segédanyag publikálására vonatkozóan a **Creative Commons** („kreatív közvagyon”) licence érvényes, 2017

Ez azt jelenti, hogy szabadon lemásolhatod, terjesztheted és bemutathatod a szöveg és a képek egy részét (részeit) vagy egészét, azzal a feltétellel, ha megemlíted, hogy a szerzői jogok birtokosai:

Jason Ward és Andrea Bullivant (a jelen eszköztár esetében),

Bán Dávid és Nagy Balázs (az útmutató esetében),

valamint az „**I-DIGital Stories – Stories Educational Learning Facilities**” projekt. Amennyiben a jelen segédanyagot változtatásokkal akarod terjeszteni, ahhoz először engedélyt kell kérned tőlünk, s az így létrejövő változatot is csak ugyanilyen vagy ehhez hasonló licenc alatt terjesztheted, kizárólag nem kereskedelmi céllal.

A fényképek forrása: http://idigstories.eu/IO_credits

Ez a projekt az Európai Bizottság anyagi támogatásával valósult meg. A jelen kiadvány egyedül a szerzők nézeteit tükrözi, annak tartalmáért egyedül ők felelnek; az Európai Bizottság nem tehető felelőssé az abban közölt információk bármilyen felhasználásáért.

I dig stories
Stories Educational Learning Facilities
project number: 2015-1-IT02-KA204-015181

This project has been funded with support from the European Commission.
This publication reflects the views only of the author, and the
Commission cannot be held responsible for any use
which may be made of the information contained therein.

DST eszköztár

A DST digitális történetmesélési eszköztár egy rövid gyakorlati útmutatót kíván nyújtani a digitális történetmesélési műhelyek levezetéséhez, amely a meglévő kézikönyvön alapszik, ezenkívül tartalmaz egy sor különböző közegben megtartott műhely során felmerült ötletet és ajánlást is. Az eszköztár nagyvonalakban az útmutató szerkezetét követi, de további példákat közöl játékokra, valamint esettanulmányokból származó ötleteket, amelyek közül néhány a bonyolultabb csoportokkal dolgozó moderátorok munkáját hivatott elősegíteni. A DST honlapon az alábbi fülek igazítanak el a folyamatban:

- A csoport kiválasztása
- Az első lépések
- A történet létrehozása
- A digitális történet létrehozása
- Érzékeny témákat érintő történetek
- Megosztás és a műhelymunka lezárása

Hogyan használd az eszköztárat

Minden rész tartalmaz egy listát a moderátoroknak szóló jó tanácsokkal, melyek vizuális formában, egy rövid videón is megtekinthetők. Ahogy lejjebb haladunk az egyes oldalakon, egyre konkrétabb kérdésekkel foglalkozó anyagokat és gondolatébresztőket találunk. A további gyakorlati részekben újabb válaszokra

mutató linkek, valamint bizonyos digitális szoftverek (Apple iMovie) használatára vonatkozó videók találhatók.

Tanácsok

1. Nem fontos az eszköztár minden egyes részét elolvasni, viszont javasoljuk az egész útmutató elolvasását.
2. Javasoljuk, hogy legalább 5, korábbi workshopokon készült DST kisfilmet nézz meg
3. Ideális esetben számottevő szakértelem szükséges a workshopok/csoportok vezetéséhez
4. A digitális média felhasználói szintű ismerete szükséges.

Jóllehet az útmutató és az eszköztár célja, hogy bevezessen a műhelyvezetés rejtelseibe, nyomatékosan javasoljuk, hogy magad is vegyél részt egy a közeledben szervezett DST workshopon, és/vagy készítsd el a saját digitális történetedet, hogy maradéktalanul megértsd és elsajátítsd a módszert. Ha majd a saját workshopodat vezeted, a csoportodnak megmutathatod a te digitális történetedet is.

Tartalom

1. A csoport kiválasztása	7
2. Az első lépések	12
3. A történet létrehozása	18
4. A digitális történet létrehozása	24
5. Érzékeny témákat érintő történetek	29
6. Megosztás és a műhelymunka lezárása	35
7. Nyilatkozat, kérdőív	40

1 A csoport kiválasztása

A csoport kiválasztása című rész a digitális történetmesélési műhelymunka előkészítését tekinti át: az ennek során felmerülő teendőket és mérlegelendő szempontokat – a helyszíntől a toborzáson át a menetrendig.

Célok:

1. Néhány praktikus ötlet és szempont, melyeket a csoporttagok kiválasztásánál és a tanfolyam népszerűsítésénél érdemes figyelembe venni.
2. Győződj meg róla, hogy a résztvevők tisztában vannak vele, mivel jár a digitális történetmesélési képzésen való részvétel.

http://idigstories.eu/a_csoport_kivalasztasa

Jó tanácsok:

Tudd, hogy mi a célod!

Valamilyen téma köré szervezed a csoportot, vagy a résztvevőkre bízod, hogy miről mesélnek? Közösén hoznak létre egy történetet, vagy mindenki a saját történetét meséli el?

Nyitott vagy zárt csoportot szervezel?

Bárki részt vehet a műhelymunkában? Csak egy bizonyos csoportnak szól? Van elképzelésed, hogy milyen csoporttal szeretnél dolgozni?

Dolgoztál már korábban ezzel a csoporttal?

Gyermekek, menekültek, oktatásban, képzésben nem részt vevők, állásnélküliek: megvan a kellő tapasztalatod, hogy ilyen vagy hasonló résztvevőkből álló csoportot vezess?

A csoporttagok elérése

Iskolák, közösségek, nagyközönség? Tudod, hogyan érheted el az egyes csoportokat, vagy tanácsra van szükséged?

A résztvevők tudják, mit kell hozniuk?

Számítógép (laptop), fényképek, fülhallgatók, a számítógépre telepített vágóprogram. Minden résztvevő tudja, hogy mindezekre szüksége lesz?

Gyorslinkek:

- Jó tanácsok
- Gyakorlati tudnivalók
- További szempontok
- Tevékenységek

Gyakorlati tudnivalók

Mik a műhely céljai, témái, kiknek hasznos különösen?

- Mik a célok? Mit nyernek a résztvevők azáltal, hogy csatlakoztak a csoporthoz?
- Milyen témákat dolgoz fel a műhely?
- Kik fognak közvetlenül profitálni a munkából? És kiknek lesz hasznos hosszú távon?

Nyitott vagy zárt csoportot szervezel?

- Nyitott csoport – a résztvevőket például szórólapos hirdetés útján toborzod. Egy ilyen csoport bárki előtt nyitva áll (annyit érdemes kikötni, hogy felnőttek vagy gyerekek részvételére számítasz inkább)
- Zárt csoport – valamilyen szempont szerint választod ki vagy célzod meg az adott kategóriába tartozó résztvevőket – például ugyanarra a szakkörre járó gyerekek, vagy menekültek és menedékkérők stb.
- A csoport tagjai ismerik egymást korábbról? Ez számít a csoportdinamika és a tagok közötti kötődés szempontjából.

Megvan a kellő szakmai tapasztalatod, hogy ilyen csoportot vezess?

- Dolgoztál már ilyen vagy hasonló csoporttal – ha a konkrét résztvevőkkel nem is, de legalább ilyen kategóriába tartozókkal? Például gyerekekkel, oktatásban-képzésben nem részt vevőkkel, állásnélküliekkel stb.
- Célszerű lehet bevonni olyanokat, akik részt vettek már korábbi projektekben.

Reklámozás

Mit?

- Megvan a pontos dátum és időpont? Tudod, hány órát/napot ölel majd fel a tanfolyam? Egyhuzamban

tartod a tanfolyamot vagy több részletben? Ez függhet attól, hogy rendelkezésre áll-e megfelelő helyszín és mikor, illetve hogy a résztvevők hogyan érnek rá. A háromnapos tanfolyam egy népszerű forma, de ha egyéb elkötelezettségek ezt nem teszik lehetővé, a találkozókat lehet este vagy heti egy alkalommal tartani, ilyenkor a tagok a vágást és az egyéb munkálatokat a foglalkozások között, otthon végzik el.

- A résztvevők tudják, mit hozzanak magukkal? (Laptop, vágóprogram, külső egér, milyen típusú fényképek?)

Miért?

Ennek kapcsolódnia kell a céljaidhoz, de mindenképp tájékoztasd a majdani résztvevőket arról, hogy mit nyerhetnek a kurzus által (mire lesz ez jó nekik).

Hogyan?

- Személyre szóló meghívás, szórólap, egyéb? Ez függ a csoport típusától, illetve attól, hogy ismered-e őket vagy sem.

- A különböző típusú csoportok milyen kommunikációs csatornákhöz férnek hozzá? A fiatalokat például célszerű lehet a közösségi médián keresztül elérni, de más csoportok esetében ez nem feltétlenül működik.

- Használd ki a bevált csatornákat, a meglévő kapcsolati hálókat. A „kapuőrökön” (például tanárokon) keresztül próbáld elérni adott célcsoportokat.

A bizalom és biztonságérzet megteremtése

A résztvevők tudják, mire jelentkeznek?

A biztonságos környezet megteremtésének első lépése a célcsoport meghatározása és elérése. Az eddig említett szempontokon kívül fontos még, hogy a népszerűsítő anyagban beszélj a követelményekről is, például arról, hogy minden foglalkozáson fontos a jelenlét.

További szempontok

Lesznek-e olyanok, akik külön segítséget igényelnek?

Nyelvi korlátok, a technikai háttértudás hiánya, fényképekhez való hozzáférés – hogyan fogsz megbirkózni az ilyen és hasonló problémákkal?

Nyelvi korlátok

Nemzetközi csoporttal dolgozni mindenképp kihívást jelent. A résztvevők feltehetően nehezebben fejezik ki

magukat egy olyan nyelven, ami nem az anyanyelvük. Az eltérő kulturális háttér jópofa hangulatot teremthet, de olykor félreértéseket is szülhet. Életed első DST tanfolyamát ezért tanácsos olyan csoportnak tartani, melynek tagjaival korábban már dolgoztál együtt, s tudod, milyen segítségre lehet szükségük.

A technikai háttértudás hiánya

Próbáld meg előre felmérni a csoport technikai felkészültségét és magabiztosságát.

Ha úgy érzed, a csoportod technikailag nem elég felkészült, számolj azzal, hogy jelentős időt vehet el, ha helyben akarod megtanítani nekik a fogásokat, vagy folyamatosan segítened kell nekik. A legjobb, ha mindenki maximálisan felkészül a foglalkozások előtt, például letölti a kiválasztott vágóprogramot.

Képek

Tanácsos előre tájékoztatni a résztvevőket arról, hogy a találkozóra fényképekkel kell érkezniük. Nem árt, ha a képeket pendrájvra vagy SD-kártyára is lementik. Ha ily módon felkészülve érkeznek, csökken a szöveg megírásához szükséges idő, s így gyorsan, jó minőségű digitális történetek születhetnek.

Különböző honlapok, keresőprogramok nyilvános képadatbázisaiból is lehet képeket használni, de csak ha saját fotók nem állnak rendelkezésre, vagy el akarjuk kerülni, hogy a szerző azonosítható legyen (lásd 4. fül, További szempontok). A nyilvános képadatbázisoknál meg kell nézni, hogy a képek szabadon felhasználhatók-e. Ha egy kép használata szerzői vagy személyisé jogokat sért (senki fényképét nem lehet feltenni a netre, ha az illető nem akarja), nem lehet felhasználni. Ha a résztvevők fotóin mások is szerepelnek, az ő beleegyezésüket is ki kell kérni.

Közösen létrehozott történet

A DST műhelymunka során a csoport tagjai olykor nem személyes történeteket mesélnek el, hanem egy közös történetet hoznak létre. A közös történet létrehozása segítheti a csoportkohéziót, illetve oldhatja a személyes történetek létrehozása miatti gátlásokat.

2 Az első lépések

- A vállalkozás céljainak meghatározása
- A vállalkozás szervezeti felépítése
- A vállalkozás finanszírozása
- A vállalkozás jogi helyzetének meghatározása
- A vállalkozás marketingjének meghatározása
- A vállalkozás humán erőforrásainak meghatározása
- A vállalkozás technológiai felépítése
- A vállalkozás környezeti felépítése
- A vállalkozás társadalmi felépítése
- A vállalkozás gazdasági felépítése
- A vállalkozás pénzügyi felépítése
- A vállalkozás adóügyi felépítése
- A vállalkozás szociális felépítése
- A vállalkozás kulturális felépítése
- A vállalkozás etikai felépítése
- A vállalkozás környezeti felépítése
- A vállalkozás társadalmi felépítése
- A vállalkozás gazdasági felépítése
- A vállalkozás pénzügyi felépítése
- A vállalkozás adóügyi felépítése
- A vállalkozás szociális felépítése
- A vállalkozás kulturális felépítése
- A vállalkozás etikai felépítése

Az első lépések című rész elmondja, mire figyelj oda, amikor először találkozol a csoportoddal, s mit tehetsz azért, hogy feszelen, oldott legyen a hangulat.

Célok

1. Egyértelmű tájékoztatás, valamint megfelelő környezetet biztosítása, hogy a résztvevők létrehozassák és megoszthassák egymással digitális történeteiket.
2. A résztvevők legyenek tisztában az elvárásokkal és a tréner szerepével; gondoskodj róla, hogy oldott és kellemes legyen a hangulat ahhoz, hogy hozzájárassanak a digitális történetük elkészítéséhez.

http://idigstories.eu/az_elso_lepesek

Jó tanácsok:

Megfelelő méretű a helyiség?

A résztvevők tudnak szabadon mozogni? Körbe tudnak állni? Mindenki le tud ülni egy asztalhoz a számítógépével?

Megfelelőek az eszközök?

Projektor, vászon (vagy vetítésre alkalmas felület), számítógépek. Ezek nélkül nincs digitális történetmesélés műhely.

Van elég hely, hogy a résztvevők egyedül is dolgozhassanak?

A műhelymunka során a résztvevők nagyrészt egyedül dolgoznak. Van elég hely az egyéni munkához?

Van elég csatlakozási lehetőség?

Van elég csatlakozó és elosztó, esetleg túl sok a vezeték? Az asztalok elég közel vannak a csatlakozókhoz? Mindenki hozzáfér az áramforráshoz?

A helyiség nyugalmas és biztonságos?

*A digitális történetmesélés bizalmas és személyes folyamat. A résztvevők jól érzik magukat a helyiségben?
Biztosítani kell, hogy külső személy ne léphessen be a helyiségbe folyamat közben.*

Gyorslinkek:

- Jó tanácsok
- Gyakorlati tudnivalók
- További szempontok
- Tevékenységek

Gyakorlati tudnivalók

Helyszín és megközelíthetőség

- Mindenki számára jól megközelíthető a helyszín, könnyű megtalálni?
- Kellemes a környezet? Nem zajos? Mások nem használják az épületet?
- A helyszín a digitális történetmesélés minden fázisához megfelel? Lehet benne egyedül is dolgozni? Kellőképp hangszigetelt? A fényt lehet szabályozni a vetítéshez? Jó az akusztikája?
- Van benne wi-fi? Sokan menet közben töltenek le fotókat, ezért a wi-fi létfontosságú.

A tanfolyam menetrendje

- A menetrend megfelel a csoport igényeinek? Elég rugalmas?
- Mi a jobb a csoportnak: ha egymást követő napokon dolgoznak intenzíven, s így alaposan elmerülnek a folyamatban, vagy szükségük van némi szünetre a napok között, különösen, ha más elfoglaltságuk is van (munka, kisgyerek)?

Technikai felszereltség – a laptopokat és egyéb technikai eszközöket ellenőriztették az alábbi szempontok szerint:

- szövegszerkesztő program van a gépeken? Van nyomtatási lehetőség?
- Van fényképezőgép és nagyfelbontású laptapkamera?
- Jó minőségű a hangrögzítő (diktafon)?
- A vágóprogramokat letöltötték?
- Projektor és hangosítás van?
- A résztvevők saját számítógépei elég jó teljesítményűek? Kompatibilisek a kiválasztott vágóprogrammal? + külső egér (jobb, mint az érintőfelület)+ fülhallgató

Résztvevők – előzetesen kaptak részletes tájékoztatást arról, hogy mit kell magukkal hozniuk, például hány fotót és milyen típusút? Hozhatják pendrájvot is?

A bizalom és biztonságérzet megteremtése

Nyelvezet

Figyelj oda a szóhasználatodra, fogalmazz minél világosabban és egyszerűbben, kerülöd a szakmai zsargont

Munka egy kulturális szempontból sokszínű csoporttal

Ez mindenki számára csodálatos élmény lehet, de különösen oda kell figyelni a nyelvhasználatra: kerüljünk minden félreértést és hagyjunk időt a résztvevőknek, hogy kifejezhessék magukat

Titoktartás

A titoktartás „szabályaiban” meg kell állapodni, többek közt abban, hogy:

Az itt elhangzó információk a csoporton belül maradnak

Nem szabad felvételt készíteni mások történeteiről menet közben, a történetmesélési kör alatt. A mobiltelefonokat mindenki kapcsolja ki!

Senki beleegyezése nélkül nem lehet fotókat megosztani, és abban az esetben sem, ha érzékeny csoportokról, pl. menedékkérőkről, „állami gondozott” gyerekekről van szó.

Ne ítélezzünk

Világossá kell tenni – a legjobb, ha ebben a csoport maga állapodik meg –, hogy a résztvevőket és történetüket senki nem ítéli meg vagy minősíti a folyamat során.

Moderálás

A tréner egyben moderátor is, akinek gondoskodnia kell róla, hogy mindenki jól érezze magát és egyenlőképpen vehessen részt – vagyis szót kapjon és meghallgassák. Ezt a megközelítést a legelejétől alkalmazni kell, a „jégtörő” játékoktól kezdve. Ha megvan a bizalom és mindenki biztonságban érzi magát, el lehet kezdeni a történetmesélést.

További szempontok

Alapszabályok

Egy heterogén felnőttcsoport részvételével tartott történetmesélési műhelymunka elején a tréner előre megírt mondatokat mutatott a csoportnak „szabályok” vagy elvek gyanánt. Pl.: *„Tiszteletben tartom a többiek véleményét, még akkor is, ha nem értek vele egyet.”*

Ezeket a mondatokat a „gyümölcsöstál” c. játékban használták: ha a résztvevők egyetértettek velük, akkor felálltak és helyet cseréltek, ha nem, ülve maradtak. Új mondatokat is lehetett javasolni, s a résztvevők így állapodtak meg a műhelymunka szabályaiban és elveiben, amelyeket mindnyájan a magukénak érezték. Ha a „szabály” szót túl kategorikusnak érezték, találjatok olyan kifejezést, amely jobban tetszik a csoportnak, pl. „keretek” vagy „a csoportmunka irányelvei”.

Játékok, jégtörők, bemelegítők, ismerkedők

Bárki, aki – *igen hasznos az ismerkedéshez, a résztvevők közötti oldott hangulat megteremtéséhez, anélkül, hogy bárki úgy érezné, mindenképp meg kell szólalnia*

A résztvevők székeken körben ülnek, egyvalaki a kör közepén áll (a könnyebbség kedvéért általában a moderátor). Aki középen áll, mond valamit magáról, ami így kezdődik: „bárki, aki...” – például: „bárki, akinek kutyája van”. Azok, akikre igaz az állítás (ebben az esetben azok, akiknek van kutyájuk), felállnak, és megpróbálnak minél hamarabb új helyet keresni maguknak (az is, aki középen áll). Mindig lesz valaki, akinek nem jut hely, ő marad középen, és ő fogja mondani a következő „bárki, aki” kezdetű mondatot. A játék tetszés szerint ismételhető.

Egy igaz, egy hamis – *ez a játék jó bevezető a történetmeséléshez, illetve lehetőséget ad a csoport tagjainak, hogy bizonyos információkat megosszanak magukról.*

A csoport tagjai (tetszőleges sorrendben vagy sorban egymás után) megmondják a nevüket és közölnek két dolgot magukról, melyek közül az egyik igaz, a másik hamis (nem igaz). Pl.: „A nevem János és van egy kígyóm. A nevem János és pirítóst reggeliztem.”

Ha a csoport tagjai nyitottak erre, próbára tehetik a megszólaló játékost, és további kérdéseket tehetnek fel neki, hogy vajon ki tudja-e bővebben is fejteni a „történetét”. A résztvevők ezután szavaznak, hogy vajon

igaz-e vagy hamis az állítás. Figyeld oda, hogy a résztvevők átgondolják, mit mondanak, és nem érzik úgy, hogy olyat kell mondaniuk, ami miatt esetleg később kellemetlenül érezhetik magukat.

Figyelem! Ebben a játékban a hangsúly azon van, hogy nem mondunk igazat, a digitális történetmesélés azonban (legtöbbször) arról szól, hogy igazat mondunk. Ezzel a játékkal például azt lehet szemléltetni, amikor kitalált történetet hozunk létre a műhelymunka során.

Fényképész és fényképezőgép – ez a játék arra bátorítja a résztvevőket, hogy más-más perspektívából vizsgálják meg ugyanazt a dolgot, ami a történetmesélés szempontjából ugyancsak hasznos szempontra hívja fel a figyelmet.

A csoport tagjai alkossanak párokat; a pár állapodjon meg egymás közt, hogy melyikük lesz a fényképész és melyikük a fényképezőgép. A fényképész kiválaszt valamit a teremben, amit szeretne „lefényképezni”, majd megkéri a fényképezőgépet, hogy csukja be a szemét, s odafordítja az illetőt a tárgy/jelenet felé, majd beállítja a „fényképezőgépet” (szög, magasság stb.). A fényképész ez alatt nem szólhat a fényképezőgépéhez. A fényképezőgép ekkor kinyitja a szemét 3 másodpercre, majd odafordul a fényképészhez (hogy az ne láthassa, milyen fényképet készített), és szavakkal leírja a fényképet. Ezután mindketten a tárgy/jelenet felé fordulnak és megbeszélik, mit láttak benne másként. Mit vett észre az egyik és mit a másik? Mit láttak másként? Észrevettek részleteket is, vagy csak a „nagyobb képet” látták?

Miután elkészült a fénykép, a párok szerepet cserélnek: most a „fényképezőgép” lesz a „fényképész”, a „fényképész” pedig a „fényképezőgép”.

Végül a résztvevők megosztják a csoporttal a tapasztalataikat és a gondolataikat.

A játék a bizalomról, a kommunikációról, az egymásra figyelésről szól.

Figyelem! A becsukott szemmel végrehajtott feladathoz bizalom kell, ezért mielőtt kipróbálnád ezt a játékot, bizonyosodj meg róla, hogy a csoport tagjai fesztelenül érzik magukat egymás társaságában.

3 A történet létrehozása

- A történet létrehozásának első lépése a szereplők megnevezése és a cselekmények meghatározása
- A történet létrehozásának második lépése a cselekmények elrendezése és a történet felépítése
- A történet létrehozásának harmadik lépése a történet megírása és a cselekmények leírása
- A történet létrehozásának negyedik lépése a történet megírása és a cselekmények leírása
- A történet létrehozásának ötödik lépése a történet megírása és a cselekmények leírása
- A történet létrehozásának hatodik lépése a történet megírása és a cselekmények leírása
- A történet létrehozásának hetedik lépése a történet megírása és a cselekmények leírása
- A történet létrehozásának nyolcadik lépése a történet megírása és a cselekmények leírása
- A történet létrehozásának kilencedik lépése a történet megírása és a cselekmények leírása
- A történet létrehozásának tizedik lépése a történet megírása és a cselekmények leírása

A történet létrehozása c. rész a történetmesélés külsőleg moderált folyamatát helyezi a középpontba, és arra világít rá, mit kell tennie a moderátornak ahhoz, hogy megértesse a csoporttal, mire is van szükség egy történet létrehozásához.

Célok

1. Hogyan lehet moderálni a történetmesélés folyamatát egy biztonságos közegben
2. Segíteni a résztvevőknek rájönni, mi az a történet, amit el szeretnének mesélni

http://idigstories.eu/a_tortenet_letrehozasa

Jó tanácsok

Megvannak a történetek?

Tudják a résztvevők, milyen történetet szeretnének elmesélni? Szükségük van a tréner segítségére a történet megalkotásához?

Be tudják tartani az időkeretet?

Az ideális DST történet maximális hossza 2,5 perc. A résztvevők hajlandók a kellő hosszúságúra vágni a történetüket?

Van elég képük?

Ideális esetben 15-25 fénykép alkot egy DST filmet. Elég fényképe van minden résztvevőnek, vagy egyeseknek kiegészítő képekre lesz szükségük (internetről, saját rajz stb.)?

Megírták az összekötő szövegüket?

Ismerik a résztvevők a narrációra vonatkozó javaslatokat? Elégedettek az elkészült szöveggel? A kész szöveg külső szemlélő számára is érthető, követhető?

Szívesen megosztják a történetüket?

Tisztában vannak a résztvevők a történetük jövőbeni sorsával, lehetőségeivel? Szívesen megosztják az elkészült történeteket másokkal?

Gyorslinkek:

- Jó tanácsok
- Gyakorlati tudnivalók
- További szempontok
- Játékok

Gyakorlati tudnivalók

1. Érthetően magyarázd el, pontosan miről is szól ez a folyamat

- A feladatok menetrendje, pl. mikorra kell kiválasztani a fotókat, mikorra kell megírni az összekötő szöveget
- Nézzetek meg pár korábbi kisfilmet
- Válaszolj a kérdésekre és a kételyekre
- Magyarázd el a legfontosabb jogi és szerzői jogi tudnivalókat
- Vázold fel, hogy mi a folyamat vége és mi lesz a filmek további sorsa (lementés, közzététel, alkotók rendelkezési joga)
- Lesznek, akik a képek alapján írják meg a történetüket, mások megírják a történetet, és ahhoz keresnek fotókat. Mindkét megoldás jó, de figyelj oda, hogy mindenképp induljanak el valamerre.

2. Ismerkedjünk meg – jégtörő játék (egy vagy több). Ötletek: lásd lejjebb, a „Játékok” résznél

3. Történetmesélői kör – a résztvevők ekkor alkotják meg a történetük vázlatát, amiből később megírják majd a forgatókönyvet, azaz a film összekötő szövegét

- Ideális esetben ez egy külön helyszínen zajlik, ahol a résztvevők otthonosan érzik magukat, s ahol nincs külső zavaró tényező, és mindenki körbe tud ülni
- Szükség lehet „kellékekre”. Ez függ attól, hogy milyen játékokat illesztesz be, de praktikus lehet megkérni a csoport tagjait, hogy hozzanak magukkal 3 tárgyat, amely fontos nekik (fotó is lehet), valamint a történetük vázlatát, ha már megvan
- Része valamilyen jégtörő és egyéb, a történetek megtalálását segítő, gondolatébresztő „játékok”. Példákat

lásd lejjebb, a „Játékok” részénél. További ötletek a DST kézikönyvben.

- Ideális esetben a fázis végére minden résztvevő rájön, hogy milyen történetet akar elmondani, s leírják az első vázlatot is.

4. A történet megírása – egy egyszerű, de világos szöveg megírása, amit a történetmesélő a film narrátoraként olvas majd fel. Ennél a résznél fontos:

- Egyszerű, rövid mondatok, amelyek tükrözik a történetmesélő személyiségét és beszédstílusát. Ideális esetben 180 és 320 szó között.

- Hagyj időt a történetmesélőknek, hogy „aludjanak egyet” a történetükre és tudjanak változtatni rajta a véglegesítés előtt.

- Tegyél fel nekik jó kérdéseket, amelyekkel segítesz nekik megtalálni a történetük magját és kihúzni a felesleges információt. A kevesebb sokszor több!

- Adj tanácsot azoknak, akik megakadtak a történetükkel, és azoknak is, akik túl biztosak benne.

5. Storyboard – egy egyszerű táblázat, mely két oszlopból áll: az egyikben a szöveg szerepel egy bizonyos ritmusra – általában mondatokra – tagolva, a másikban a szövegrészekhez tartozó fotók

- A táblázatból világosan derüljön ki a képek és a szöveg aránya.

- Általában egy képhez egy-két mondatot érdemes rendelni, de ez változhat, a kisfilm érzelmi ritmusa és dramaturgiája függvényében.

A bizalom és biztonságérzet megteremtése

Semmi kényszer

Gondoskodj róla, hogy senki ne érezze úgy, hogy mindenképp valamilyen „jó” vagy „érdekes” történetet kell megosztania. Például egy menekült háttérből jövő csoport tagjainak nem feltétlenül azt kell elmesélniük, hogyan menekültek el. Ne hasonlítgassunk, egyszerűen hagyjuk mesélni az embereket, s bízzuk rájuk, hogy rögtön el akarják-e mondani, miről szól a történetük, vagy csak a végén fedik fel, amikor az egész csoporttal megosztják azt.

Az egyén védelme

Ha a csoport tagjai munkatársak, lehet, hogy a közlésnél célszerű különválasztani a személyes mondanivalót a munkahelyitől. A felnőttek és gyerekek/tizenévesek közötti hatalmi viszonyokra is figyelni kell, különösen, ha bizalmas információk kapcsán titoktartási kérdések merülnek fel, illetve ha a résztvevők nehezen nyílnak meg.

Stresszkezelés

Nyugodtan leszögezhetjük, hogy ez egy személyes folyamat, mely adott esetben feszültségeket is rejthet magában. Próbáld megnyugtatni a résztvevőket, hogy nem létezik olyan, hogy „jó történet”. Másrészt ez nem az élettörténetük, csupán az élettapasztalatuk egy – olykor elég kis – szelete. Amikor a résztvevők megosztják a csoporttal a sztoriötleteiket, az sokszor segíthet abban, hogy mások is megtalálják a maguk történetét. Használd ki ezt a csoport adta előnyt a folyamat elősegítésére.

További szempontok

Amikor gyerekekkel, kiszolgáltatott felnőttekkel vagy olyan csoporttal dolgoztok együtt, melynek tagjai nem ismerik egymást, a folyamat elején több csoportmunkára lehet szükség. Lehet, hogy az elején említett jégtörőkön kívül más is be kell vetned ahhoz, hogy a csoport összekovácsolódjon.

„A történetmesélői kör utáni második napon, a storyboard elkészítésének bevezetője előtt, játszottunk egy bemelegítő játékot. A résztvevők körben ültek, és mindenkinek meg kellett mondania a nevét, de úgy, hogy a nevük elé egy rájuk jellemző jelzőt illesztettek, melynek kezdőbetűje megegyezett a nevük kezdőbetűjével. A sorban következőnek meg kellett ismételnie az addig hallott neveket a jelzőikkel együtt, és folytatnia a sort a saját nevével és az elé tett melléknévvel. Ez így folytatódott, mire az utolsó résztvevőnek már nagyon sok nevet és az azokhoz kapcsolódó jelzőt kellett visszamondania. Ez sokat segített az oldott légkör megteremtésében.”

Ha bemelegítő játékokat vetsz be és mindig üdvözlöd a résztvevőket, valahányszor belépnek a terembe, azzal biztosíthatod, hogy az emberek mindig fesztelen, oldott hangulatban térjenek vissza a digitális történetmesélési műhelymunka helyszínére. Ez nem azt jelenti, hogy minden csoport igényli ezt, de hasznos lehet, ha a tagok pl. fiatalok, kiszolgáltatott emberek vagy olyanok, akik nincsenek egészen tisztában a folyamattal.

Játékok, jégtörők, bemelegítők, ismerkedők

Hasonlóságok / különbségek – megosztani valamit magunkról, mesélni valamit, megtudni új dolgokat egymásról:

Kérd meg a csoport tagjait, hogy álljanak körbe. Használj egy olyan tárgyat, amit dobni lehet (pl. labdát),

és kérd meg a résztvevőket, hogy egymás után adják azt tovább egy olyan valakinek, akivel van bennük valami közös. Ez lehet olyan információ, amit eleve tudnak egymásról, vagy valami nyilvánvaló jellemző, pl. hajszín.

Példa: Dobom a labdát XY-nak, mert mindketten kék ruhában vagyunk.

Miután mindenkihez eljutott a tárgy, kérd meg a csoportot, hogy most olyasvalakinek dobják azt, aki valamiben különbözik tőlük.

Példa: Dobom a labdát XY-nak, mert neki van kuttyája, nekem meg nincs.

A játék kezdete előtt felhívhatod a figyelmet arra az elején elfogadott alapszabályra, hogy tilos kellemetlen, megbélyegző megjegyzéseket tenni.

Történetek személyes fényképekről:

A tréner/moderátor megkéri a történetmesélőket, hogy hozzanak magukkal egy számukra különösen fontos fényképet a foglalkozásra. Lehet olyan, ami szerepel majd a digitális történetükben, de nem fontos. Ezután mindenki fényképet cserél a csoport egy másik tagjával, s így mindenkinek egy új, számára ismeretlen fotó lesz. A résztvevők ezután kitalálnak egy történetet, ami szerintük kapcsolódik a kezükben tartott ismeretlen fényképhez. Miután mindenki elmondta, mi a van a nála lévő képen és elmondta a hozzá kitalált történetet, a fényképek visszakerülnek eredeti gazdáikhoz, akik aztán elmondják a fotó valódi történetét. Ez egy érdekes gyakorlat, mely megmutatja, hogy ugyanazt a tárgyat – jelen esetben fényképet – milyen sok szempontból be lehet mutatni. Emellett jó lehetőség arra, hogy a történetmesélők elengedjék a fantáziájukat, s életre keltsenek egy számukra ismeretlen fotót.

A gyakorlat egyik változatában a moderátor tetszőlegesen kiválasztott fotókat mutat a csoportnak, s megkéri őket, hogy kerekítsenek köréjük egy történetet. Ez jó bevezető a narráció elkészítését célzó foglalkozáshoz, de a történet vázlatának és szerkezetének felépítéséhez is, amire a későbbiekben kerül sor.

4 A digitális történet létrehozása

A digitális történet létrehozása során a következőket kell figyelembe venni:

- A történet témájának meghatározása
- A történet szereplőinek meghatározása
- A történet eseményeinek meghatározása
- A történet helyszínének meghatározása
- A történet időpontjának meghatározása
- A történet stílusának meghatározása
- A történet formájának meghatározása
- A történet megjelenítésének meghatározása

A digitális történet létrehozása során a következőket kell figyelembe venni:

- A történet témájának meghatározása
- A történet szereplőinek meghatározása
- A történet eseményeinek meghatározása
- A történet helyszínének meghatározása
- A történet időpontjának meghatározása
- A történet stílusának meghatározása
- A történet formájának meghatározása
- A történet megjelenítésének meghatározása

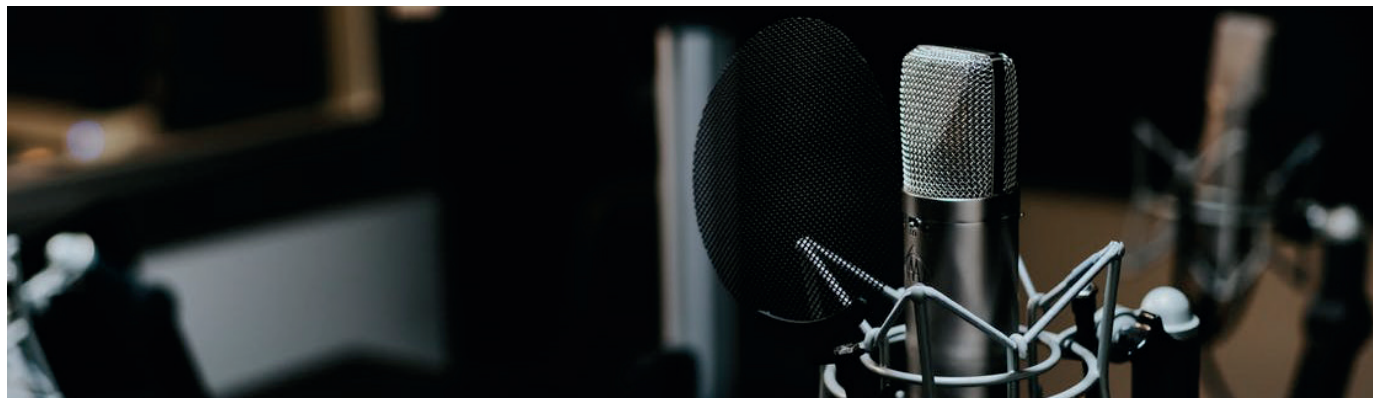
A digitális történet létrehozása c. rész a technikai eszközök használatának gyakorlati szempontjait tekinti át, s ötleteket ad ahhoz, milyen felszerelést használjunk, hogyan rögzítsük a hangot és hogyan bányunk az idővel.

Célok

1. Tudatosítani, hogyan tudod segíteni a résztvevőket a digitális vágásban.
2. Tudatosítani, hogyan tudod segíteni a résztvevőket a digitális vágóprogramok használatában.

http://idigstories.eu/a_digitalis_tortenet_letrehozasa

Jó tanácsok

Magabiztosan használják a résztvevők a vágószoftvert?

Tudják, hogyan vágják meg a filmjüket? Közösén vágjátok a filmeket, vagy mindenki külön-külön?

Magabiztosan kezelik a résztvevők a megírt szöveget?

Gyakorolták a felolvasást? Megfelelő hosszúságú a szöveg?

Milyen a hangrögzítés helyszíne?

Gondoskodj róla, hogy külső zajok ne szűrődjenek be! Gondoskodj róla, hogy a mesélő hangja ne szűrődjön ki!

Rendelkezésre áll a megfelelő technikai felszerelés?

Mivel rögzíted a hangot: telefonnal, diktafonnal vagy a számítógép mikrofonjával? Bizonyosodj meg róla, hogy a legjobb minőségben rögzíted a hangot!

Elég idő áll rendelkezésre?

A hangfelvétel és a vágás a vártnál több időt vehet igénybe. Gondoskodj róla, hogy minden résztvevőre egyenlő és elegendő idő jusson! Emlékezz vissza, hogy neked mennyi időbe telt megvágni a filmedet!

Gyorslinkek:

- Jó tanácsok
- Gyakorlati tudnivalók
- További szempontok
- Segítség az Apple eszközök használatához.

Gyakorlati tudnivalók

Magabiztosan használják a résztvevők a vágószoftvert?

A digitális történetmesélés középpontjában mindig maga a történet áll, ugyanakkor a folyamatnak fontos eleme a technika, hiszen a történetet pontosan kell rögzíteni. A résztvevők tudják, hogyan kell szerkeszteni egy fényképet, hogyan kell alkalmazni a különleges effektusokat? Be tudad avatni őket ezek használatába?

Magabiztosan kezelik a résztvevők a megírt szöveget?

Ez nem arra vonatkozik, hogy elégedettek-e a szövegükkel (ami szintén fontos), hanem hogy magabiztosan tudják-e hangosan felolvasni a szövegüket. Egyes résztvevők jegyzeteket készítenek a szövegükhöz, például arra vonatkozóan, mikor kell szünetet tartaniuk, milyen legyen a hanghordozásuk, mikor emeljék fel vagy halkítsák le a hangjukat.

A hangrögzítés helyszíne

A műhelymunka helyszínén kívül van külön helyiség a hangrögzítésre? Zajmentes a terem, nem szűrődnek be külső zajok? A zajokat utólag ki lehet vágni, de ehhez idő és szakértelem kell.

Rendelkezésre áll a megfelelő technikai felszerelés?

A számítógépeket és a vágóprogramot általában a résztvevők hozzák, de a hangrögzítő berendezésről neked kell gondoskodni. Többféle hangrögzítési eszköz is szóba jöhet, többek közt mobiltelefonos applikációval is lehet rögzíteni a hangot. Mindegy, milyen eszközt használsz, de mindenképp próbáld ki előtte, és ellenőrizd a hangminőséget.

Elég idő áll rendelkezésre?

Habár a megírt szöveg maximum 1-2 perc hosszú, célszerű többször is felvenni a narrációt, majd megvágni a részeket; lehet, hogy itt-ott módosítani kell a szöveget. Gondoskodj róla, hogy jusson elég idő rá, hogy ezt minden résztvevő elvégezhesse.

A bizalom és biztonságérzet megteremtése

Ellenérzések, aggodalmak a technikával szemben:

A digitális történetmesélői műhelyek résztvevői közül sokan számolnak be arról, hogy félnek a technikai résztől. Kellő segítséget és támogatást nyújtottál nekik a vágószoftver használatához? Lehet, hogy te kirázod a kisujjadból, de mások alaposan megkínlódnak vele.

A csoporttagok egymást is segíthetik:

Nem fontos, hogy mindig te segíts nekik megbirkózni a technikával, a csoporttagok között is akadhatnak, akik tudnak segíteni másoknak, ha ők már befejezték a kisfilmjüket.

Időbeosztás:

A műhelyfoglalkozások időtartama tetszőleges, a célkitűzéseidről és a csoport igényeitől függ. Ne felejtse el, hogy bármikor meghosszabbíthatod a képzést, ha úgy látod, még időre van szüksége a csoportnak. Lesznek, akik maguk akarják majd elkészíteni a történetüket, s ezt a szabadidejükben (este, foglalkozások között) is megtehetik.

További szempontok

Fotóhasználat – személyes fényképek, illetve nyilvános képadatbázisokból vett fotók, rajzok aránya.

Az egyik műhelyen az egyik résztvevő nem akart saját magáról készült fotókat használni, de a történetét meg akarta osztani. Azt a megoldást találtuk ki, hogy a történetében otthoni fotókat és nyilvános adatbázisból vett képeket is használtunk, s a kisfilmben azokon a fotókon, amelyeken szerepelt, elhomályosítottuk az arcát. Számára mindenképp fontos volt, hogy elmondhassa a történetét, s élvezte, hogy ezt a saját hangján, a saját fotóin keresztül teheti, ugyanakkor biztonságérzettel töltötte el az anonimitás.

Előfordulhat, hogy egyesek csak nyilvános adatbázisból származó fotókat, illetve rajzokat használnak (a rajzok használatáról lásd még az Érzékeny témákat érintő történetek c. részt). Az egyik ilyen résztvevő elmondta, hogy így is a magáénak érezte a történetét, mégis biztonságban érezte magát annak tudatában, hogy nem ismerhetik fel. Előfordult az is, hogy valaki végül mégsem osztotta meg a történetét, de határozottan élvezte a folyamatot, és megkönnyebbült attól, hogy megcsinálta és elmondta magának a történetét.

Figyelem! Az internetről letöltött fotók esetében mindig ellenőrizd, hogy nem állnak-e szerzői jogi védelem alatt és szabadon felhasználhatóak.

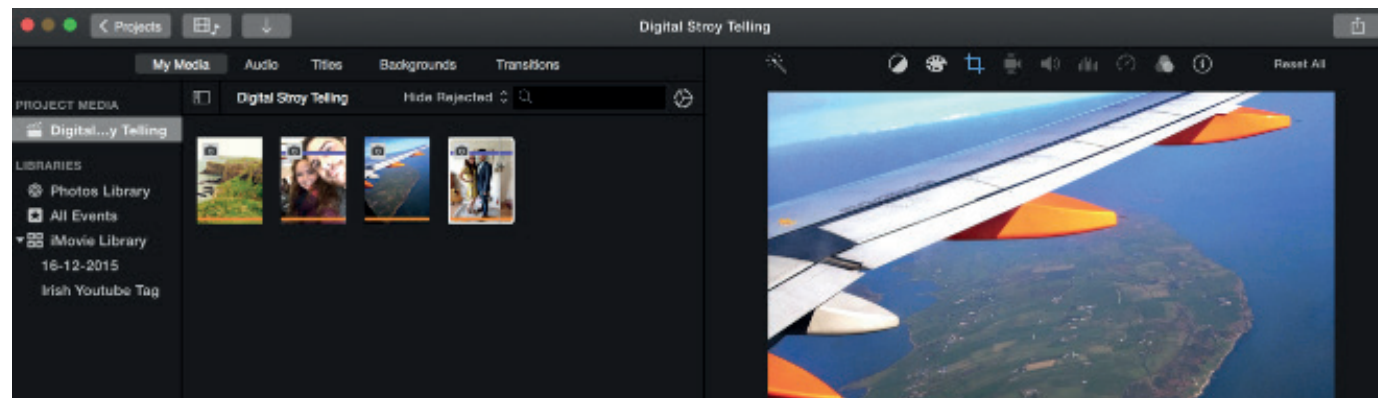
Hasznos források

MacBook – iMovie

A legtöbb projekt résztvevői valamilyen Windows-kompatibilis vágószoftvert használnak. A Macintosh-felhasználók többnyire a telepített iMovie alkalmazást használják. Az alábbi videó lépésről lépésre elmagyarázza az iMovie használatát. Ezen a linken megtalálod az iMovie használati útmutatóját: http://idigstories.eu/imovie_guide

http://idigstories.eu/step_by_step

5 Érzékeny témákat érintő történetek

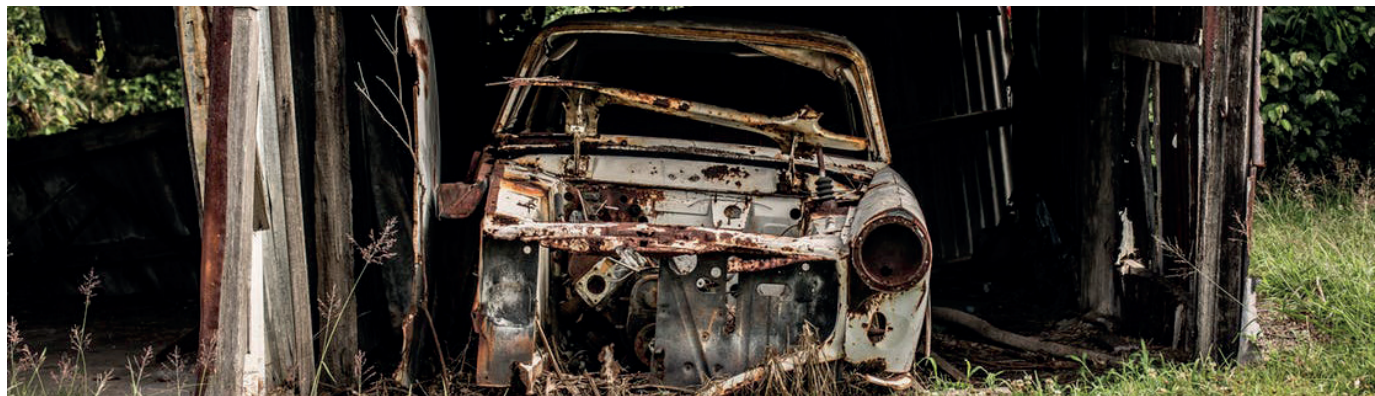
Az Érzékeny témákat érintő történetek c. rész lépésről lépésre áttekinti, hogy a moderátornak mit kell tennie ahhoz, hogy a résztvevők biztonságban érezzék magukat, s mit tegyen akkor, ha „érdekvédelmi” problémák merülnek fel.

Célok:

1. Figyelj oda, hogy a résztvevők szem előtt tartsák a saját érdekeiket, és hangsúlyozd, hogy alaposan gondolják át, milyen történetet akarnak elmesélni.
2. Mérlegeld az érdekvédelmi kérdéseket és a trauma lehetőségét, s készülj fel rá, hogyan tudod segíteni a résztvevőket az esetleg traumatikus anyag feldolgozásában.

http://idigstories.eu/erzekeny_temakat_erinto_tortenetek

Jó tanácsok:

A mesélők önszántukból osztják meg a történetüket?

Ne azért mesélje el a történetét, mert azt a többiek érdekesnek találják. Semmilyen belső vagy csoportnyomás ne nehezedjen a mesélőre a tekintetben, hogy mit mesél el.

Tudják a résztvevők, hogy bármikor meggondolhatják magukat?

A résztvevők legyenek tisztában vele, hogy bármikor meggondolhatják magukat és mesélhetnek másik történetet! A félkész történet is jobb, mint az, amivel a mesélő végül nem tud azonosulni.

Traumatikus eseményekről készült képek használata

Az ilyen képek használata egyszerre lehet felemelő és félelmetes. Bizonyosodj meg róla, hogy a résztvevők szívesen használják és osztják meg az ilyen képeket! Elég idő telt el a fényképen látható traumatikus esemény óta?

A személyes fényképek alternatívái

Nyilvános képadatbázisok, rajzok, festmények, kreatív alkotások, megrendezett jelenetek fotói: szükség esetén ezek mind helyettesíthetik a személyes fotókat.

Bizalom és biztonság

Gondoskodj róla, hogy a résztvevők anélkül oszthassák meg történeteiket, hogy tartaniuk kellene a többiek ítéletétől.

Gyorslinkek:

- Jó tanácsok
- Gyakorlati tudnivalók
- További szempontok

Gyakorlati tudnivalók

Trénerek – részt vettél már digitális történetmesélési szemináriumon, illetve elkészítetted a saját digitális történetedet, mielőtt csoportvezetésre jelentkezted volna?

A trénereknek érzékenyeknek, egyszersmind rugalmasaknak kell lenniük

Ez azt jelenti, hogy oda kell figyelned az egyéni igényekre, ugyanakkor kezelned kell a csoportdinamikát és fenn kell tartanod a csoportkohéziót. Ez azt is jelenti, hogy sokkal inkább a folyamatra kell koncentrálnod, semmint arra, hogy „jó” történetek szülessenek.

Állapodjatok meg abban, hogyan fogjátok kezelni az esetleg felmerülő érzékeny témákat vagy konfliktusokat.

Például van másik tréner, aki be tud ugrani a helyedre, ha te el vagy foglalva? Van arra lehetőség, hogy ha úgy jön ki a lépés, a csoport segítségét kérd? Ha kell, tarts szünetet – légy rugalmas.

Nyelvi korlátok esetén lehet, hogy a trénereknek egyénileg kell foglalkozniuk a történetmesélőkkel

Előfordulhat például, hogy ki kell hagyni a történetmesélői kört, és helyette irányított interjúkat kell készíteni. Ez lehet kötetlen beszélgetés egy személyes tárgyról vagy fotóról, amiről hangfelvétel készül.

Rajzok használata fotók helyett

Kényes helyzetek, érzékeny témák esetén rajzokat is lehet használni, megőrizve ezáltal a történetmesélő

anonimitását, miközben a kisfilm ettől nem lesz kevésbé őszinte és autentikus. A nyilvános adatbázisok képei helyett jobb a történetmesélő által készített képeket használni, hiszen azok személyesebben kapcsolódnak a történethez és magához a filmhez.

A kiszolgáltatott csoportok védelme

Ha kiszolgáltatott csoportokkal (gyerekekkel, illetve koruk, betegségük, szellemi vagy egyéb fogyatékosságuk miatt kiszolgáltatott felnőttekkel) dolgoznak együtt, a trénereknek tisztában kell lenniük az e csoportok védelmére vonatkozó jogszabályokkal és irányelvekkel, a történetmesélés kontextusára vetítve. Fontos a (gyerekek esetén) szülőkkel, tanárokkal, illetve egyes kiszolgáltatott felnőttcsoportok esetén a gondozókkal való szoros együttműködés.

A szabályok tisztázása

Fontos, hogy megállapodjatok annak szabályaiban, mit lehet elmondani a műhelymunkáról műhelyen kívül. Többnyire az a szabály él, hogy a saját történetedről beszélhetsz műhelyen kívül, de mások történetét, más résztvevők nevét ne említsd.

A bizalom és biztonságérzet megteremtése

Hogyan készülünk fel a műhelyre és gondoskodjunk a csoportról az első pillanattól

A bizalom és biztonságérzet megteremtése attól is függ, milyen lépéseket teszel a felkészülés és a folyamat kezdeti fázisai során. Íme, néhány gondolat emlékeztetőül *A csoport kiválasztása*, *Az első lépések* és *A történet létrehozása* c. részekből:

- Tájékoztasd a potenciális résztvevőket arról, mire számítsanak, mik az elvárások
- Állapodjatok meg a titoktartási szabályokban
- A helyszínek legyenek kellemesek, kényelmesek
- Vess be jégtörő játékokat
- Készülj fel rá, hogy felmerülhetnek érzékeny témák – ezekre figyelj és gondold át előre, hogyan fogod kezelni őket, többek közt adj lehetőséget a résztvevőknek, hogy jelezhessék, ha esetleg kellemetlenül érzik magukat
- Légy rugalmas ÉS koncentrálj (a végcélra) a felmerülő problémák kezelése során, hagyd, hogy a résztvevők menet közben megváltoztathassák a történetüket, ha kell
- Adj lehetőséget a résztvevőknek menet közben az értékelésre, hogy jelezhessék, mit gondolnak a munkáról, élvezik-e a folyamatot

- Tájékoztatás és befejezés – az elkészült kisfilmek elkészítőik szellemi tulajdona és a jövőben csak – lehetőleg írásos – beleegyezésükkel lehet felhasználni őket. Biztosítsuk a filmkészítőket arról, hogy írásos beleegyezésüket bármikor megváltoztathatják vagy visszavonhatják. Ez azt jelenti, hogy később engedélyezhetik kisfilmjük közzétételét az interneten, de kérhetik eltávolítását is a világhálóról (pl. az általunk működtetett honlapról).

Ha egy kényes téma ezt szükségessé teszi, honnan kaphatsz segítséget, mind az adott résztvevő, esetleg mind a magad számára mint tréner?

Ez lehet olyan valaki, aki nem vesz részt a műhelymunkában, és lehet munkatárs is. Feltétlenül tájékoztasd a résztvevőket arról, hogy kihez fordulhatnak. Olyan valaki is lehet, aki korábban dolgozott a csoporttal (például tanár).

Terápiás hatású, de nem terápia!

A digitális történetmesélés nem terápiás módszer, de bizonyos esetekben terápiás hatású lehet. Ilyen eset például, amikor egy személyes élmény traumatizáló hatású. Mérlegeld a következő lehetőségeket:

- Hagyj időt a korai fázisokban a résztvevőknek arra, hogy kiválaszthassák a megfelelő történetet. Nem szabad, hogy egy történet csak azért szülessen meg, mert érdekes, miközben sérti valaki érzékenységét.
- Bizonyosodj meg róla, hogy a résztvevők szívesen osztják meg a történetüket a csoport többi tagjával.
- Ha olyan trauma kerül a felszínre, melynek feldolgozása képzett terapeuta közreműködését igényli, ezt idejében felismerve azt kell tanácsolni a résztvevőnek, hogy keressen szakmai segítséget.

Mi az az újratraumatizálódás?

Az, amikor a résztvevőt egy olyan inger éri, amely közvetlenül vagy közvetve kapcsolódik egy traumatikus élményéhez. Ha valaki traumatizálódik (vagy bizonyos érzelmek átélése miatt újratraumatizálódik), az olyan erős reakciót válthat ki, hogy az illető azt éli át, mintha újra visszakерült volna a trauma pillanatába.

Hogyan kezeljük az ilyen helyzeteket? Javaslatok:

- Adj lehetőséget a résztvevőnek, hogy feldolgozhassa azt, ami vele történt, s nyugodtan elmondhassa, megoszthassa a csoporttal az esetet.

- Adj lehetőséget a résztvevőnek, hogy gyakorolhassa a történetét egy partnerrel vagy a moderátorral, mielőtt digitális történetet készít belőle.
- Bizonyosodj meg róla, hogy a résztvevő valóban meg akarja osztani másokkal a történetét, és nem csak azért mondja el, mert „érdekes”.
- Bizonyosodj meg róla, hogy kellő idő telt el a trauma óta.

Ha azt látod, hogy valamelyik résztvevő a története készítése közben nyugtalan lesz, megijed, vagy aggasztó reakciókat produkál, lehet, hogy közbe kell lépned. Ez nem azt jelenti, hogy ezt az ingert tilos felhasználni a történet elkészítéséhez, de lehet, hogy fel kell hívnod a csoport figyelmét arra, hogy léteznek más lehetőségek is.

Bizonyosodj meg arról is, hogy az esetnek nem volt-e hatása más csoporttagokra is, akiknek, a közvetlen érintett mellett, szintén szükségük lehet plusz támogatásra.

Figyelem:

Ha egy résztvevőt továbbra is nyugtalanítják a története kapcsán felbukkanó érzelmi ingerek, ne feledd, hogy sohasem késő változtatni. Lehet, hogy a moderátornak külön ki kell ezt hangsúlyozni, nehogy a résztvevő csak azért folytassa, mert azt hiszi, nincs más választása.

További szempontok

„A műhelymunka alatt és végén is fontos az értékelés. Nálunk a műhelymunka második napja végén minden résztvevő kapott egy darab papírt, hogy név nélkül írjon rá egy olyan dolgot, ami tetszett neki, és egy olyat, ami nem tetszett. Ugyanezt megcsináltuk körbeülve is az utolsó napon, a kisfilmek levetítése után.”

6 Megosztás és a műhelymunka lezárása

• A megosztás célja, hogy a résztvevők megismerjék egymás munkáját, és megvitassák a tapasztalatokat.

• A megosztás során a résztvevők megismerik egymás munkáját, és megvitassák a tapasztalatokat.

• A megosztás során a résztvevők megismerik egymás munkáját, és megvitassák a tapasztalatokat.

• A megosztás során a résztvevők megismerik egymás munkáját, és megvitassák a tapasztalatokat.

A Megosztás és a műhelymunka lezárása c. rész a csoportmunka lezárásához vezető lépéseket tekinti át, a történetek megosztását csakúgy, mint azt, hogyan segíthetjük a résztvevőket abban, hogy elgondolkozzanak arról, mire jutottak.

Célok

1. Megérteni, miért fontos lezárni a csoportmunkát, illetve mi ennek a módja.
2. Lehetőséget adni a résztvevőknek, hogy örülhessenek az elvégzett munkának, és megoszthassák gondolataikat a történetmesélésről és a csoportmunkáról.

http://idigstories.eu/megosztas_es_a_muhelymunka_lezarasa

Jó tanácsok:

Mindenki látja a vásznat, képernyőt stb.?

Mindenki kényelmesen ül? Mindenki befér a terembe? Ha kicsi a terem, szükség lehet egy nagyobb helyiségre a vetítéshez.

Tudod, hogyan fogod felvezetni a történeteket?

Minden történethez van összefoglalód? A szöveg mutassa be a sztorit, de ne lője le a poént!

A résztvevők tudják, mi lesz a sorsa a történetüknek a vetítés után?

Felkerülnek az internetre? A módszert, a tréner tevékenységét fogják népszerűsíteni különböző csatornákon? Tisztában vannak vele, hogy bármire mondhatnak nemet?

A résztvevők akarnak külsősöket meghívni a vetítésre?

Külsősök csak a többi csoporttag beleegyezésével vehetnek részt a vetítésen. Általában zártkörű vetítés javasolt.

Elköszönés

Egy játék segítségével? Beszélgetéssel? Hogyan zárod le a folyamatot (a filmek megünneplése, tapasztalatcsere)?

Gyorslinkek:

- Jó tanácsok
- Gyakorlati tudnivalók
- További szempontok
- Játékok

Gyakorlati tudnivalók

Vetítés

Digitális történeteket azért készítünk, hogy aztán megosszuk őket másokkal, ezért a vetítésre és a műhelymunka lezárására már a folyamat elején el kell kezdeni készülni. Tudatosítsd a résztvevőkben, hogy a műhelymunka végén kisfilmjüket majd levetítitek és megosztjátok egymással, s erre mindenképp hagyj elegendő időt.

Szervezz a vetítés napjára az esemény fontosságához illő „filmbemutatót”:

- Úgy rendezd be a termet, hogy a vásznat mindenki jól lássa, és szükség esetén el is lehessen sötétíteni
- Használj megfelelő képfelbontást és jó hangminőséget biztosító felszerelést.
- Mint tréner néhány személyes szóval vezess fel minden filmet, hogy eloszlasd a történetmesélők kényelmetlenségérzetét, illetve felkeltsd a kisfilmek iránt a figyelmet. Tartózkodj a bíráló megjegyzésektől, és a résztvevőknek se adj erre lehetőséget!
- Ha lehet, minden résztvevő legyen ott a vetítésen. Lásd még „A bizalom és biztonság megteremtése”c. részt
- Célszerű lehet egy második vetítési napot szervezni a szélesebb közönség számára, a közösségépítés és a digitális történetmesélés módszerének terjesztése céljából (természetesen a filmkészítők engedélyével!)
- Minden kisfilm kapjon egyenlő figyelmet és méltatást!
- Hagyd a résztvevőket örülni annak, amit létrehoztak, szánj erre és az érzelmek megosztására elég időt.
- Ha valamelyik résztvevő hiányzik, csinálj mindent úgy, mintha ott lenne: vezesd fel és vetítsd le a filmjét, majd tájékoztasd az illetőt arról, hogy mindez megtörtént.

Befejezés

Mint minden csoportos tevékenységet, a digitális történetmesélési műhelymunkát is le kell zárni. Ez egyúttal jó alkalom arra is, hogy a résztvevők megosszák a csoporttal és a trénerekkel a munkával kapcsolatos észrevételeiket.

- Ezt tarthatod egy csoportbeszélgetés keretein belül, ahol a résztvevők körbe ülnek, vagy valami más gondolatébresztő tevékenység során. Lásd lent: Játékok, jégtörők, bemelegítők
- Ez az idő arra való, hogy megosszátok egymással a személyes tapasztalataitokat, nem pedig arra, hogy az elkészült filmekről beszélgetsetek, arra pedig különösen nem, hogy kritizáljátok őket.
- Minden résztvevő kapjon lehetőséget arra – beleértve a trénereket és a segédtrénereket is –, hogy mondjon vagy megosszon valamit. Ez lehet egy pozitív és egy negatív élmény, ami a képzés során érte őket.

A bizalom és biztonságérzet megteremtése

A résztvevők egyértelmű tájékoztatást kaptak arra vonatkozóan, hol és hogyan lesznek megosztva a filmjeik? Ehhez a beleegyezésüket adták? Előfordul, hogy egyes résztvevők nem kívánják a tágabb közönséggel megosztani a filmjüket. Ez leginkább speciális csoportok (pl. menekültek) esetén merülhet fel.

Külsősöket (családtagokat, barátokat) csak akkor lehet meghívni a vetítésre, ha ebbe minden csoporttag beleegyezik. Készülj fel rá, hogy nem engedsz be váratlan „vendégeket”. Bizonyos esetekben a moderátor döntse el, hogy zárt vetítést célszerű-e inkább tartani, különösen, ha a résztvevők felkavaró vagy érzékeny témákkal dolgoztak.

A gyerekek által készített filmek vetítéséhez a szülő/gondviselő beleegyezése szükséges. Más kiszolgáltatott csoportok (pl. tanulási zavarokkal küzdő felnőttek) esetén is felmerülhet az engedélykérés szükségessége.

További szempontok

Kellő időt hagytál a folyamat lezárására?

A folyamat lezárása könnyen elsikkad a történetek megírásának, rögzítésének és befejezésének megtervezése és előkészítése során. Nagyon fontos azonban a műhelymunka megfelelő lezárása, illetve az, hogy a résztvevők megoszthassák a csoporttal gondolataikat, tapasztalataikat. Erre kellő időt és energiát kell hagyni. A tapasztalatcsere történhet csoportosan körbeülve vagy párban, vagy bármely más tevékenység keretében is.

Beiktathatsz külön egy értékelő részt is, melynek során leírátok az ötleteket és a tapasztalatokat, hogy azokat a jövőben mások is hasznosíthassák.

Játékok, jégtörők, bemelegítők, ismerkedők

Mit viszek magammal, mit hagyok itt:

A résztvevők körben ülnek, és mindenki elmondja a digitális történetmesélési műhellyel kapcsolatos egyik pozitív emlékét, illetve egy negatív élményét, érzését is, amit itt szeretne hagyni. Példa: „Megtartom azt az érzést, hogy büszke vagyok, amiért sikerült megosztanom másokkal a történetemet, de itt hagyom a bosszankodást, amikor nem sikerült feltöltenem egy fényképet.”

El is játszhatjátok, vagy egy mozdulattal ábrázolhatjátok, hogy valamit magatokkal visztek és valamit hátrahagytok.

Rajzold le az utat, amit megtettél:

Kérd meg a résztvevőket, hogy ábrázolják az utat, amit bejártak a folyamat során. Ezt megtehetik úgy, hogy egy papírra lerajzolják a történetük megszületésének folyamatát, vagy egy drámajáték keretében el is játszhatják, ekkor a csoport együtt írja meg a folyamat történetét. A cél az, hogy ezáltal felidézzék a digitális történetek elkészítéséhez szükséges lépéseket, illetve mint csoport, felidézzék az útjuk során megélt változásokat.

Digitális befejezés:

Előfordulhat, hogy a csoport egy közös digitális történetben akarja megörökíteni a folyamat egészét. Ebben felhasználhatjátok a műhelymunka során született fényképeket, ötleteket. Beleegyező nyilatkozat arra, illetve nem tehetők felelőssé azért, hogy a digitális történeteket végül hogyan használják fel.

Nyilatkozat, kérdőív

Beleegyező nyilatkozat

Családnév

Utónév

Elérhetőségek:

e-mail

telefon

Tudomásul veszem, hogy a célja az, hogy a digitális történeteket oktatási és tanulási segédanyagokként elérhetővé tegye, annak a nemzetközi törekvésnek a részeként, melynek célja, hogy javítsa a felnőtteknek szóló egész életen át tartó oktatás minőségét és növelje annak vonzerejét. Ugyanakkor tudomásul veszem, hogy a projektszervezők nincsenek befolyással arra, illetve nem tehetők felelőssé azért, hogy a digitális történeteket végül hogyan használják fel.

Ennek tudatában kijelentem:

Beleegyezem, hogy történetemet a projekten belül felhasználják.

Hozzájárulok a fent említett oktatási programhoz.

Beleegyezem, hogy a projektről/intézményről készülő fényképeken, videofilmeken szerepeljek, illetve hozzájárulok azok publikálásához.

A történetemben felhasznált anyagok esetében rendelkezem a szükséges engedélyekkel.

Történetem terjesztésével kapcsolatban kijelentem:

- ☐ Engedélyezem, hogy történetemet a világhálón nyilvánosságra hozzák.
- ☐ Engedélyezem, hogy történetemet kizárólag oktatási célból használják fel.
- ☐ Nem engedélyezem, hogy történetemet bármilyen célból felhasználják.

(a kívánt rész aláhúzendó)

.....

Dátum

.....

Aláírás

Értékelőlap (minta)

Ez egy gondolatébresztő kérdőív, melyet a műhelymunka befejeztével a résztvevők és a vezetők egyaránt kitöltenek.

- Kérlek, szánj néhány percet ennek kérdőívnek a kitöltésére, mely a digitális történetmesélési műhelymunkára vonatkozik.

- A kérdőív szigorúan anonim.

- A műhelyre vonatkozó adatok / információk:

a műhelyet tartó szervezet neve

- A moderátorok/trénerek neve:

- A műhely helye és időpontja:

- Kérjük, karikázd be vagy húzd alá:

Mi volt a digitális történetmesélő műhely fő témája / kikből állt a csoport?

- ☐ felnőttek
- ☐ gyerekek
- ☐ diákok
- ☐ oktatásban, foglalkoztatásban és képzésben nem részt vevők
- ☐ menekültek/menedékkérők
- ☐ migránsok
- ☐ speciális tanulási vagy fizikai igényű csoport (felnőttek/gyerekek)
- ☐ egyéb (kérjük, pontosítsd)

Kérjük, írd le az egyik bevezető gyakorlatot/játékot, amit a csoporton belül alkalmaztatok.

Kérjük, írd le egy olyan momentumot, amit sikerként éltél meg a műhelymunka során.

Kérjük, ismertess egy a műhely során felmerült kérdést/problémát, és azt is írd le, hogyan oldottátok meg.

Ha adhatnál egy tanácsot egy olyan valakinek, aki a tietekhez hasonló csoportnak fog tartani digitális történetmesélő műhelyt, mit tanácsolnál neki?

Van bármilyen más ötleted, megjegyzésed, amit meg szeretnél osztani, s ami hasznos lehet másoknak?

